



LA TOMAZA

SETMANARI CATALÀ

10 cèntims lo número



UNA FUNÀMBULA
 Ab las dents aixeca á un home,
 en la corda fa primors,
 y ab una dolsa mirada
 atrau á milers los cors.

DE DIJOUS A DIJOUS



QUELL adagi antich que diu: *Tants burros hi ha ab lletras, com sense lletras*, es un dels adagis mes franchs y mes veritables. Que ho diga sino lo célebre (de nits) Dr. M. Anau T.

Lo refrá castellá *De tal palo, tal astilla*, si que es ben mentider. Lo sabi (de nit y de día) Dr. G. Iné pot afirmarho. Sembla una aberració que mestres ben grans crihin ben petits deixeples! ¡Y tant corrent qu'es lo voler donar lliçons qui n' ha d' apendre, á n'aquell que n' hi dona! Proba de lo que dich es que hi ha cartetas de quatre ratllas en lletras de motllo firmadas per un *degá* que s' empassan com una píldora *dictámens* de plana y mitja de periódich-llensol suscritas per un *ex alumno*...

Y ja que de ditxos parlém, 'm dona la gana de re-treure aquell modisme enclós en alló de *lo tret per la culata*, qu' es lo que 'ls ha succehit fins ara á tots 'ls detractors y enemichs (no sè per qué) del mes que may insigne poeta Mossén Cinto Verdagner. Perque, ben mirat, tots quants medis mes ó menos rastrers s' han posat en joch pera fer tornar boig al gran autor de *L' Atlántida* han servit d' armas en defensa de la seva claretat d' enteniment, jamay posada en dupte (si 's pogués saber) pe 'ls mateixos que li han negat. Compreném, dintre 'l regne de las passións, que s'emplehin segóns per qui, quants recursos de mala fé acudeixin á la ment del que vol venjarse profanament, empró que per instrument de venjansa se fassi ús de la ciencia y que l' home científich 's presti á fer de butxí, siga per lo que siga, ab profit agé, 'm fa posar pell de gallina; esborrona. Suposant que l' home d' estudi, lo qui posseheix un títol académich, es ó ha de ser *experimentat*, aixís queda esllabissada aquella máxima també vella que diu: *La experiencia es mare de la Ciencia*. A la víctima de la persecució *limosnera* del carrer de la Portaferrissa, quan estiga cansat de corre perseguit pe 'ls gossos de presa, Calvari amunt de sa vida, no li resta altre consol que asseure 's demunt d' una pedra del bell cim de la montanya y exclamar esbufegant:—*¡Sort que brams d' ase no pujan al Cell!*....

Lo poema *Sant Francesch* es lo millor informe que justifica l' estre claríssim de Mossen Cinto, informe ó dictamen que hauría pogut sustituir al dels metjes que (tampoch sè per qué) donaren lo seu autorisat parer respecte á la salut del poeta; perque lo primer que acut á la pensa del que llegeix dit poema es aquella frase: *¡Digali boig!* Y quan vegi la llum lo tomet *Flors del Calvari*, allavoras sí que de la banda de Vich se sentirá una véu que dirá:—*Ja 't conech herbeta que 't dius marduitx*.

Ab l' article del número passat, firmat per lo company R., volia LA TOMASA fer punt en aquest assumpto per estar ja suficientment aclarat si es ó no es boig

Mossén Verdagner; sinó que la barra del Sr. M. Anau T. y la lliçó del Sr. G. Iné 'ns han fet torná á pendre cartas y hem fet basa ab la felicitació qu' enviém orgullosos á un *mártir* que ja ha alcansat la gloria.

*
**

Lo del robo sacrílech (de qual fet no 'ns varem ocupar per no cometre cap sacrilegi), segueix tant enredat com desde 'l primer día. Lo misteri de que 's vol rodejar á tant escandalós fet, tant pot ser obra dels que volen medrarhi en qüestions rel-ligiosas, com pot ser pretext aduhit per los encarregats de desxifrar l' enigma y no gosar. La vritat es que no s' explica d' una manera clara y precisa com s' ha dat tanta importancia, no al robo, (que massa que 'n té, rel-ligiosament considerat) al descubriment dels *autors morals* del mateix; perque á mí ningú 'm treurá de la barretina que aquell *beneyt* que varen agafar, lladre confés, si gué instrument d' algú que darrera de las beneyterias com la feta per ell, s' empenyaría en *empenyarse* fins la capa de Cristo si tornés á la Terra. Y la policia que vagi escurant e lavegueras buscant 'l copó; que lo que trobará será pudó.

*
**

Diálech de la setmana:

—¿Pró, es vritat que al banquet dels carlins varen assistirhi molts que no ho eran?

—Mira, jo n' era un. Com que l' amo 'm vá pagar 'l tech. ¿sabs?

—Y ¿com vá anar, com vá anar?

—Psé! Molt soroll y pocas nous.

—¿Com s' entén?

—Vull dir que, molta música, molts crits y poch talls.

—¿També vas cridar viva 'l rey, tú?

—Sí; 'l de copas; perque vareig *copejar* de debó.

—S' veu que la comissió organissadora devia dir:—*Costi lo que costi, hem de baladrear*.

—Si; preguntaho al senyor *Costi*.

PEPET DEL CARRIL.

A UNA TAPERA

SONET

D' orgull y vanitat, noya pitera,
lo cor plé, día y nit, sempre trajinas,
y 't creus, nineta, ser de las més finas
quan tú n' ets solzament... una tapera.

Sol apartars de tú lo més pastera,
perque no guanyas prou ni per botinas
y 't guarneixes de flors y t' enfarinas
creyente fer aixís... bona carrera.

Los xicots qu' has tingut, tú sols ho sabs,
passant per 'quest motiu mes d' un apuro,
tenint molts desenganys y mal de caps
que jo no vull saber, y aquí m' aturo;
perque veig que de tant remenar taps,
á tú se t' ha tornat... lo cap de suro.

M. GARDÓ FERRER.

UN TIPO (1)

—«SENYORS, aquí 'hont me veuhen,
fent trent' anys que vaig neixe
ja 'n fa deu que arrossego
la gran creu del casat
y ab tan llarch temps, confesso
que prop meu no he vist creixe
lo fruyt que 'l Matrimoni
á molts los ha donat.

Que lo tal fruyt es cosa
molt bona y desitjada
molts diuhen, porque 'l troban
potser dols com la mel;
pero per mes que diguin
á mí gens no m' agrada,
ja qu' es, al meu entendre,
molt mes amarch que 'l fel.

Jo, no faig com certs *quilis*
que son d' aquella colla
que, ab la boja esperansa
de tindre *galindóns*,
com uns tanasis fican
lo cap á dins d' un' olla,
fan raras prometensas
y resan oracions.

Jo de dormí' un xich massa
bé tinch la gran mania;
puig molts cops fins m' adormo
prenent un bon café;
mes puch assegurarlos
que gens no dormiria
la nit que, per desgracia,
sentis un crit d' jengüel

—Per mí, tú ets com un arbre
que no fa flor ni fruyta,—
va dirme un papa-natas
que dos ó tres fills té;
mes jo vaig contestarli,
tranquil, á corre-cuyta:
—Y tú per mes que guanyis
un pobre haurás de sél

Travalla—á mes vaig dirli—
tan de nit com de dia;
revéntat porque puguis
als teus fills mantenir,
que mentres tú sufreixes
pe 'ls fruyts que Deu t' envia,
en cambi jo 'm passejo
y 'm puch ben divertir.

També una viuda grassa,
qu' es mare d' una nena,
diu que á mí 'm convindria
tení' algun noy petit;
mes jo li dich:—Senyora,
no vull sofrir la pena
de veurem la camisa
mullada cada nit.

Per ço jo faig gran burlas,
á la meva senyora
que per tenir quitxalla
faria un disbarat
y li dich ab veu clara
y fins atterradora:

—¡Vosaltras, donas, sempre
sou l' esca del peccat!—

Perque peccat dels grossos
es viure ab tal desfici,
sabent que 'ls fills sols donan
grans penas y fatichs;
¡per ells molts pares marxan,
corrent, cap al Hospici

LEMA:—Com molts n' hi há

y pobres per ff 's tornan
aquells que son mes rics!

¡Oh, sí! Peccat horrible,
que no pot perdonarse,
comet aquell que busca
com un esclau sofrir
y un viure dels mes tristos,
per cert, sol desitjarse
aquell que un fill ó filla
pretèn ó vol tenir.

Ja poden planye al pare
que té un fill y, ab gran pena,
per causas poderosas
á dida l' ha de dá';
puig ¡ay! per mes que tingui
la bossa del tot plena
prou al cap de pochos días
ben buyda la tindrà.

Per cada dent que posan,
terrible malaltia
tots los petitets tenen,
que costá un dineral,
y un carro de pessetas
preparin aquell día
que, per desgracia, treuhen
la punta d' un caixal.

A mes, tenen anginas,
verola, escarlatina,
cuchs, rosa, garrotillo,
catarro y *xarrampió*
y sab fins la persona
mes poch espatotxina
que ab lo fret s' encostipan
y 'ls mata la caló'.

Y quan per un miracle
ó bé per gran raresa,
per sí, á l' edat arriuan
que poden treballar,
als bons y mansos pares
oblidan ab llestesa
y sols pensan en riure,
fer bromas y ballar.

Pensant ab tals tragerias
m' agafan forts desvaris
y veig devant ma vista,
passant en professó,
ninyeras, llevadoras,
doctors, apotecaris
y didas ab criaturas
plorant y fent ramó'.»—

Tot sério aixís parlava
cert tipo, l' altre día,
devant d' una casada,
dos viudos y un casat
y tots rihent li deyan
que prou rahó tenia
creyant que ell s' exclamava
mogut per la vritat;
mes ¡tot era comedia!

¡tot era una tramoyal
puig per estrany que sembli
se sab ben bé del cert,
que ell de tot cor voldria
tení' un noy y una noya
per dí' ab veu clara y alta:

—¡Ja soch pare complet!

FRANCISCO LLENAS.

(1) Premiada ab accésit en un certámen humoristich, celebrat enguany.

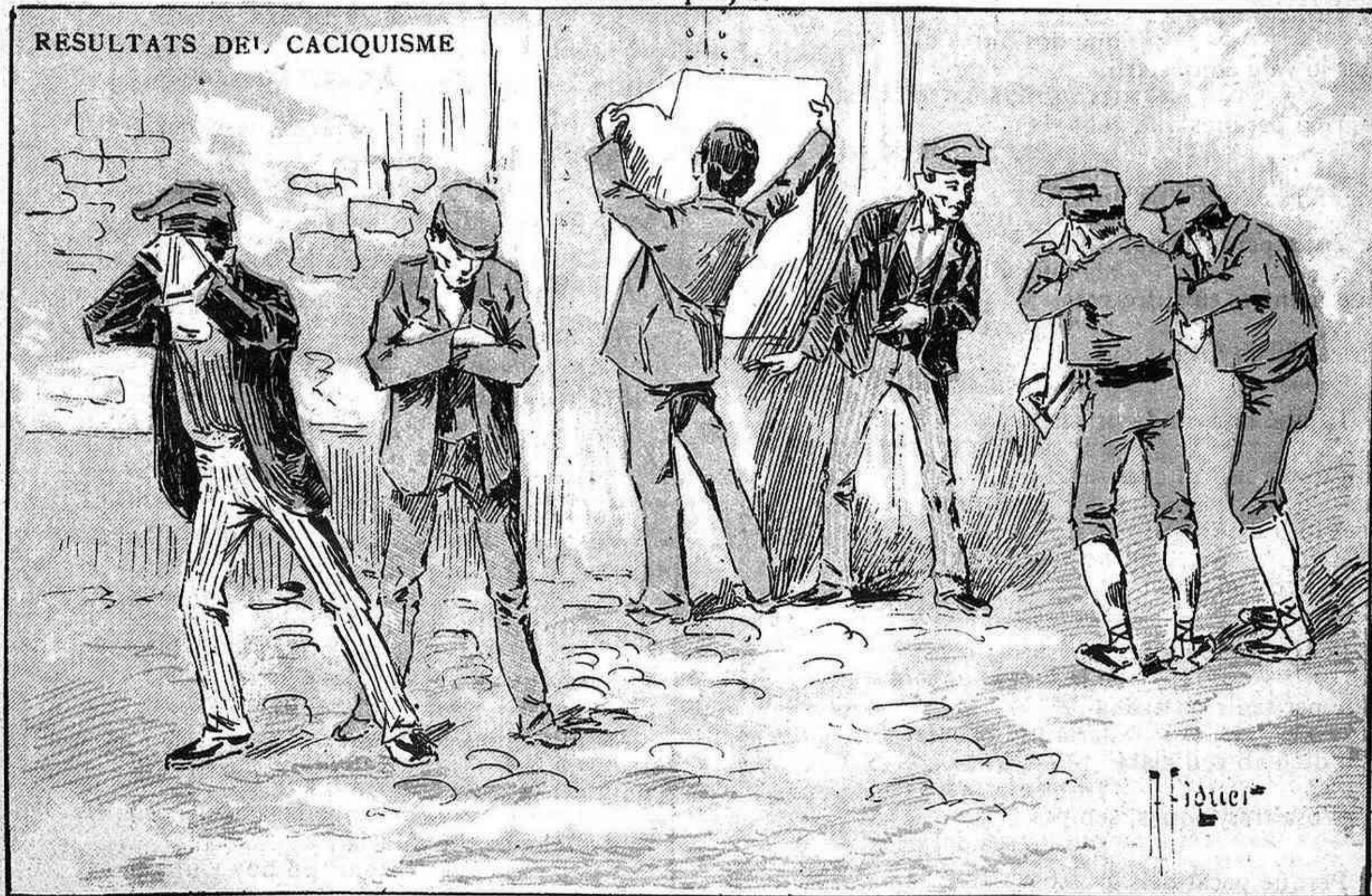
NOTAS COMICAS DE LA SETMANA.

LOS SÓCIS DE LA TRANQUILITAT DE CASTELLGALI



Lo senyor rectó y l' arcalde,
reparant qu' eran en balde
sas órdres de no ballar,
van fé agafá als que ballavan...
y fins crech que, si gosavan,
lo manarian penjar.

RESULTATS DEL CACIQUISME



Se diu que la Casa de la Vila de l' Espluga de Francolí, se va veure invadida d' una mena de ra-
tas tan grosses, que en pochos días van deixar la caixa buida y sense claus las parets. En conseqüen-
cia, l' Ajuntament ha tingut de despatxar á tots los seus empleats, fins als agutzils y serenos, y ha
posat rótul en lo seu edifici.

Figuera

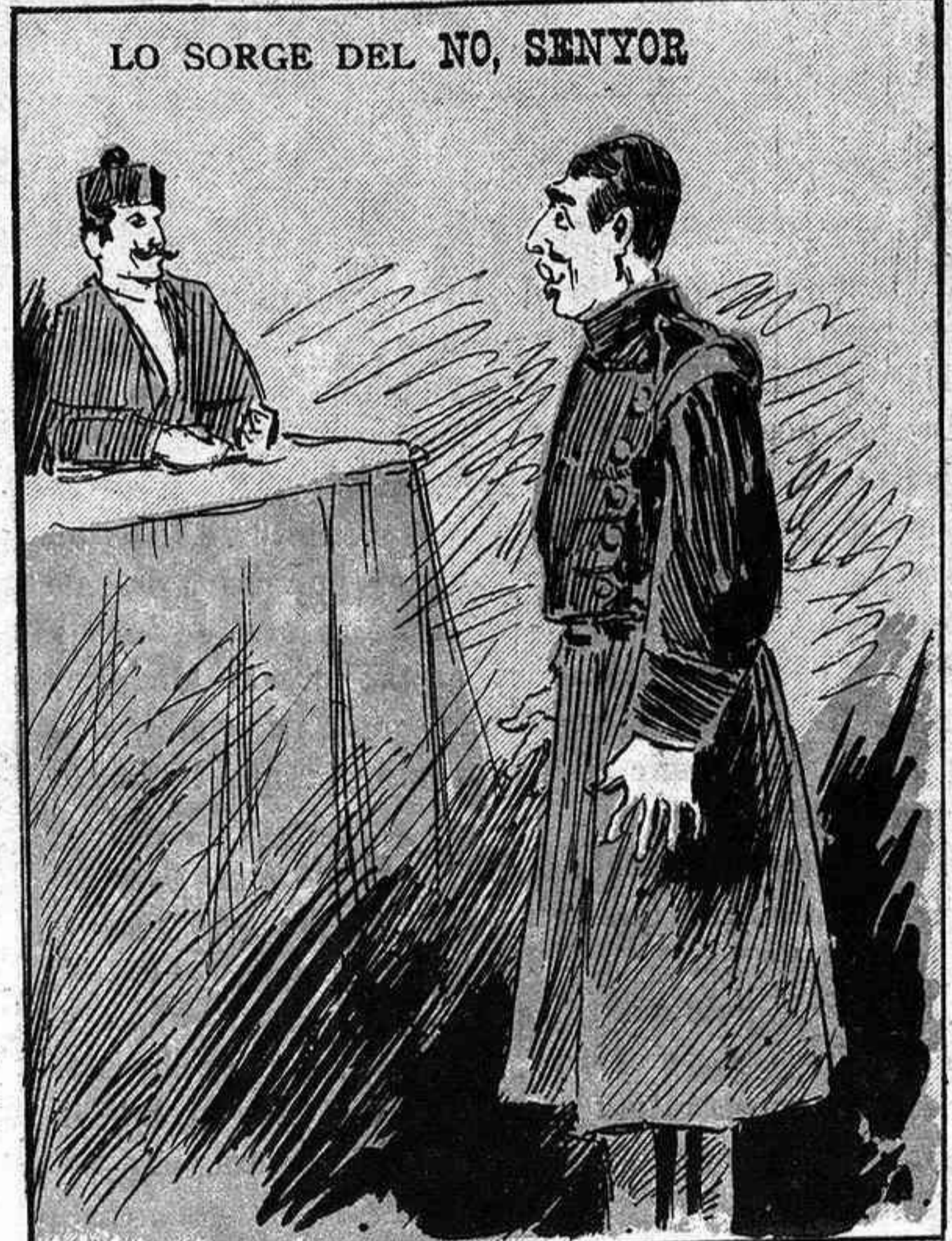
NOTAS COMICAS DE LA SETMANA

ANUNCI D' UNA SOCIETAT INGLESA



«S' ofereix á las joves ciclistas ó de peu, que no tingan molta confiança en las sevas *líneas* y á las casadas que vulguin conservar l' afecte del seu marit, un surtit còmplert de pantorrillas d' excel·lent calitat, etc.»

LO SORGE DEL NO, SENYOR



PRESIDENT.—*Puede usted retirarse.*
 SORGE.—*No, senyor.*
 P.—*Digo que puede usted marcharse.*
 S.—*No, senyor.*
 P.—*¡Media vuelta á la izquierda! Marl...*
Al sentir lo crit de mando, lo soldat obeheix y surt de la Sala, marcant lo pas.

DOS PATRIOTAS FRANCESOS



A Arenys de Mar s' atiparen
 y 'l gasto no van pagar,
 á Calella molt menjaren
 y ni un quarto van donar!
 Tois dos poden dir clá y net,
 que per la patria ho han fet.

A. FIDELL

LA FORSA Y L' ESPERIT



S alguna vegada 'ls deyan que val mes la forsa que l' esperit, no ho creguin.

Del mateix modo qu' es preferible la manya á la forsa; pot posarse devant d' aquesta, l' esperit.

Entre 'ls molts cassos que, en apoyo de la meva afirmació, podria citar, son dignes d' anotarse lo de un bastaix que pujava, sense reposar, un carro dalt de Montjuich.... y que 's deixava pegar per la dona; y 'l d' un cabo de gastadors qu' ab un cop de puny rompía 'l marmol d' una taula, y que, en cambi, á la nit havia de dormir ab lo corneta, porque tenia por de fantasmas.

Tantas quantas vegadas jo havia dit al marqueset de Garrot-de-bras, que valia més l' esperit que la forsa, treyent á colació los dos cassos rars qu' hi citat, ell, qu' havia descuydat fins l' ortografia, pera dedicarse ab deliri á la gimnástica, descubrint los seus brassos de ferro y mostrantme los dos bonys que se li havian format fent las forsas, exclamava, dirigintme una mirada de compassió:

—¡Fassi 'l favor de tocarme aquet parell de bolas!

—Gracias, no 's molesti...

—Toqui, home, toqui. ¿Qué hi troba?

—Que son duríssimas.

—¿Ho veu, desgracia? ¿Qui vol que se 'n posi al devant, ab aquesta musculatura?

—¿Y 'l cap també 'l té tan dur?

—Tant com lo del plagiari mes *empedernit*. No es per alabarme; pero així com Samsón va vence als *filisteos* ab una barra de burro, jo, ab menos barra, m' atreiria á derrotar als seus *parents* los *filibusteros*, y aposto que, á qualsevol persona, li arrenco la post del pit, sense necessitat d' estenallas. Vosté, que 'm preguntava per la duresa del meu cap... miri: un día que no podia entrar al pis, porque 'l vent nos va tancar lo pany de cop, ab un cop de cap vaig esbotzar la porta y vaig fer seguir los bastiments.

A ultims del mes passat me trobava sentat en un banch del Parch, estudiant la manera de deixar content al amo de la casa, sense donarli cap quarto, problema d' intrincadíssima resolució, quan una má pesada, enfonzantme, ó poch menos, una espatlla, me va fer llensar un ¡ay! de dolor.

Lo marqueset, que no era altre l' animal qu' acabava de saludarme d' una manera tan poch culta, va riure llargament de la seva gracia, sense fer cas de que jo li repetís per la miléssima vegada, que valia mes l' esperit que la forsa, y que, per lo tant, qualsevol día podia trobar algún boig que, sense ser cap Hércules, li fés un cap nou, si 'l saludava com havia fet ab mí.

—No crech que ningú s' hi atrevís—va dirme 'l

marqueset—ja sab que sería capás d' arrencarli la post del pit, sense estenallas.

—Daixis de tonterías. Si tantas ganas té d' arrencar alguna cosa, arrénquim un clau que tinch al pit...

—Prou... ab molt gust... ¿Ahont lo té? Precisament tinch las dents de ferro...

—No es aixó. Lo clau que á mí 'm molesta, no s' arrenca ni ab estenallas, ni ab las dents, sinó ab monedas de cinch duros. Dech setze mesos de pis y si per tot demá no pago, l' amo de la casa 'm tirará 'ls mobles al carrer... ¿Pot arrencarlo aquet clau?

—En això si que no puch servirlo; pero si ha de mudar de casa, y vol que vingui á ajudarlo á fer farsells y tragar mobles, disposi. Ja ho sab, quan trech la forsa es quan disfruto mes. Miri; un día, per aposta, vaig portar sis do zenas de cadiras d' iglesia, desde la Porta de la Pau al cim del Tibidabo... ¡ah! y demunt de las cadiras hi anava 'l sagristá que pesava doze arrobas.

—¿Y van apostar molt?

—Un paquet de cigarrillos de ral; pero no vaig ferho pe 'l diner, sinó pe 'l punt. Y no 'm vaig cansar gens. ¡Figuris que, porque van preguntarme si m' havia cansat, acte continuo vaig aixecar un carro de pastanagas, qu' estava parat devant del monument á Colón!... Créguim, jo, quan trech la forsa, disfruto.—

Vaig acceptar l' oferiment del marqueset.

Poch podia pensarme que la meva precipitada mudansa, me proporcionés la satisfacció de que á la fi, cregués, com jo, lo marqueset de Garrot-de-bras, que val mes l' esperit que la forsa.

L' endemá d' haver trobat al nostre Hércules, quan encare tots los vehins dormían, varem desembrassar lo pis. No sè si 'l marqueset va disfrutar treyent la forsa, pero lo que puch assegurar es que va gemegar de debó, de resultas del parell de caixals que, d' un revés, va *tréureli* la criada, porque lo nostre Samsón, en lloch de carregarse un mundo, la va agafar per la cintura com si tingués de tragarla á alguna banda, un moment que va quedar sol ab ella.

Al cap de quatre días d' haverme mudat de pis vam trobarnos altra volta en lo Parch ab lo marqueset. Estava desconegut. Portava 'l cap envenat y coixejava. Al veure al terrible Hércules tan averiat, no vaig poguer menos qu' esclafir la rialla, mentres estrenyía la má qu' ell m' allargava.

Després vaig demanarli quina era la causa que l' havia deixat en estat tan deplorable.

—Selzillament:—va contestarme—lo promés de la criada de vosté, 'm va agafar pel seu compte, y si 'm descaydo no 'm deixa cap os á puesto. Sort qu' un llasser, pera salvarme la vida, me va ficar en lo carretó dels gossos, d' hont vaig sortir ab una mossegada á la pantorrilla, que 'm va propinar un gos de presa.

—Ja ho comprench tot: la criada devia explicar al seu promés l' atreviment de vosté, y...

—Efectivament, pero aixó no va fer mes que ferlo recordar de mí, puig la tunda que vaig rebre, va obehir principalment á qué, á n' al promés de la criada,

qu' es taberner, li dech dos cargas de ví fá mes de tres anys.

—Pero ¿de qué va servirli la forsa?

—Ay, senyor meu; ara convinch en lo qué vosté 'm

deya: val mes l' esperit que la forsa. ¡Y calculi si 'n deu tenir d' esperit un taberner!

Lo marqueset tenía rahó.

A. GUASCH TOMBAS

LA DESPEDIDA

PARODIA

¡ADEU!... ¡Adeu Tuyetas!...
¡Soch quinto de l' Habana!
¡La sort crudel 'm mana
que 't deixi soia aquí!...
Per falta de monissos...
¡vaig á matá mambissos!
y en tant... ¡qui sab, Tuyetas,
si pensarás ab mí!...

Seré estivat á un barco
pitjor qu' un mal tossino...
Tindrè un ranxo assessino
per suportá 'l camí...

T' anyoraré á tot' hora...
raspeta encantadora!...
Y en tant... ¡qui sab, Tuyetas
si pensarás ab mí!

Quan posi 'ls peus en terra
m' espera 'l negre vómit
ó l' insurrecte indómit
ab son plom assessí...

Perdut per la manigua
se 'm menjará la nigua...
y en tant... ¡qui sab, Tuyetas,
si pensarás ab mí!

D' aquells coloquis íntims
qu' al *Plá de l' Os* teníam...
De 'ls ratos que perdíam
xerrant cada matí
al recordarlos, nena,
'm matará la pena...
Y en tant... ¡qui sab, Tuyetas,
si pensarás ab mí!

Adeu ja... ¡cajetillas
y otras finessas tevas...
¡Prou ne tindrè de *brevas*
y de tabaco allí!...

Mes may puch deixar corre
que 'l teu... ¡era de *gorral*!
Y en tant... ¡qui sab, Tuyetas,
si pensarás ab mí!

Jo, Tuyas, 't prometo
serte fidel á Cuba...
Tornar com un *queruba*...
¡mes pur qu' un llessamí!

En probas que t' adoro
fins juro... ¡durte un llorol!
Y en tant... ¡qui sab, Tuyetas,
si pensarás ab mí!

Jo 't juro tambè, oh Tuyas,
que may cap altra dona
podrá de ma persona
arrebatar un «sí»...
¡Cap blanca ni morena
consolará ma penal...
Y en tant... ¡qui sab, Tuyetas,
si pensarás ab mí!

Adeu... ¡raspeta meva!
Dintre pochos jorns m' embarco...
Me 'n vaig á passá 'l *charco*
mes... ¡Deixo 'l cor aquí!

No 'm siguis may traidora...
¡Estímam á tot' hora!...
Veyám... veyám, Tuyetas,
¡si pensarás ab mí!

Mes si de cás quan torni
fet un *americano*...
'm diuhen qu' algún *mano*
ha conseguit ton «sí»
¡Llavors, Tuyas... ¡tremola!
Tanta será ma *bola*...
que jo 't prometo, oh Tuyas,...
¡qué 's parlará de mí!

M. RIUSEC.

& QU' HAIG DE FER?

ESCRITORS dels setmanaris
qu' assombreu al mon enter
ab vostra fecunditat
é indiscutible talent,
que passeu horas enteras
escribint sobre 'l paper,
explorant vostre cacumen
malmementvos fins lo seny;
á tots he resolt cridarvos
perque prompte á mí vingueu,
si 'm voleu doná una *ajuda*
ab vostres sabis consells.

Jo, testejo la xicota
mes hermosa que 's coneix;
(respectant totas las vostras
que suposo estarán bè)
pró heus aquí que en nostras cosas,

lo dimoni, qu' es molt terch,
ha volgut ficar la banya
al forat; no os alarmeu,
que jo ja deixaré entendrem,
lo dimoni ¿sabeu qui es?...
Doncas es la mare d' ella,
la sogra, parlant mes bè.

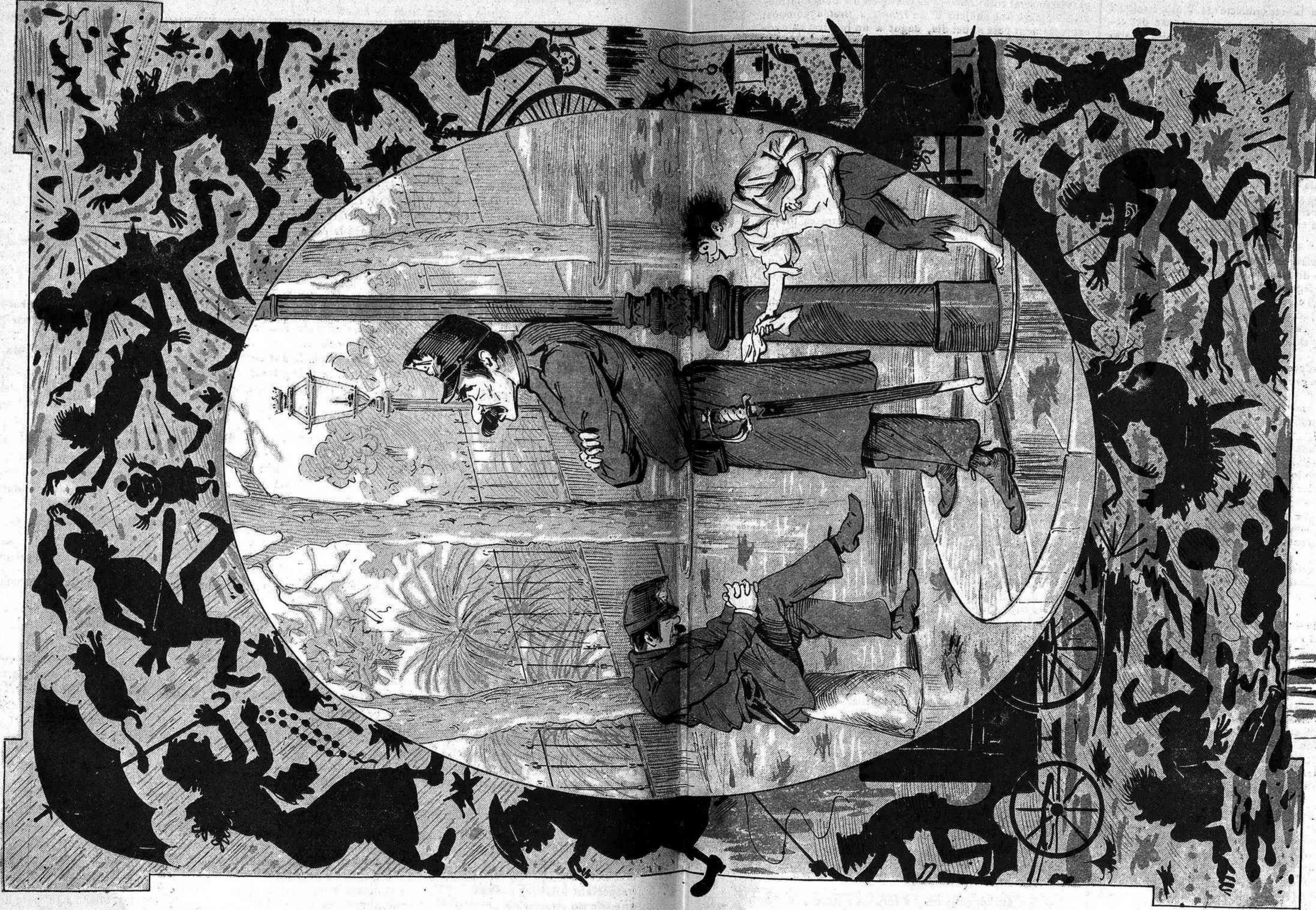
Com no tinch una pesseta,
cosa que á mí 'm sab molt greu,
y en cambi lo que m' abunda
son bastants forats al gech,
diu que no puch fer felissa,
ab aquets antecedents,
á la noya, y es clar, ella
veu qu' es cert y se la creu,
y comensa á no *escucharme*
tot dihent que es verdader
lo carinyo que 'm professa,

pró que no té mes remey
que creure 'l que diu sa mare;
per lo tant, aquí 'm trobeu,
escriptors dels setmanaris
qu' assombreu al mon enter
ab vostra fecunditat
é indiscutible talent,
que passeu horas enteras
escribint sobre 'l paper
explorant vostre cacumen
malmementvos fins lo seny,
per si 'm voleu da una *ajuda*
ab vostres sabis consells.
¿Qué tinch de fe' en aquet *trance*
qu' es, per mí, tan compromés?...
¿Cóm puch conquistá á la sogra?...
¿Cóm á n' ella?... ¿Qu' haig de fer?..

RAMÓN LLEI.

LOS DORMILEGAS

Per J. Llopars



Trobareu crits y gatzara
pe 'js carrers de la ciutat;
robos, morts y corredissas,
granujas y horisonals.

En cambi, lo que no 's troba
es un guardia en cassos tals
¡Lo que veu tot Barcelona
no ho veu cap municipal!

Teatros

NOVETATS

Pera avuy se prepara la reproducció de l'espectacle *La redoma encantada* presentat ab lo notable decorat del célebre Soler y Roviro; ballables del reputadíssim mestre Moragas, dirigits per ell mateix; música del eminent Goula etc., etc., tal com s'executá l'any passat, y que al ser una vinya pera la Empresa fou de complert agrado de la numerosa concurrència que hi assistí.

Al cos de ball notablement reformat ab *barbianas* batllarinas escullidas de lo mes granat d'aquí, s'hi ha adicionat algunas de italianas (novas de trinca, en nostres teatros) y la primera parella la forman la celebrada Stochetti coneguda dels concurrents al Liceo en la temporada passada y la guapíssima Fuensanta, que alguns anys enrera sigué la batllarina mimada de nostre públich, tan per sas esculturals formas com per sa gracia irrepotxable.

Al reproduhirse donchs aquest any lo dit espectacle, creyém se refermarán los éxits á la simpática Empresa Mir.

ROMEA

Cap mes novetat se registra en la passada setmana que l'estreno verificat lo dimars, de una comedia titulada *La mar grossa*, original, segons los cartells en uns días, de P. Perera y Periu y altrás de un reputat autor.

Si lo pretest del pseudónim sigué fugir d'estudi per la mala tasca del autor, estigué sumament acertat, pero mes ho hauría estat en tirar l'exemplar al foch, antes de donarlo al públich.

Duptém que puga representarse res, tan insuls é inverossimil. Es la *lata* mes grossa que pot darse hasta al paciéntíssim Job si existís.

També *La mar grossa* se distingeix per lo llenguatge *asquerós* que en certs moments té. (Son autor potser ne dirá realista. *Se dan casos*).

Al final la *claque* y además alguu amich que deu coneixer al original autor, aplaudí y hasta demaná sa presencia en lo palco escénich, pero lo Sr. Goula digué que lo Sr. Perera y Periu té sa residencia en Puigcerdá y que no 's trobava en lo teatro.

Una pregunta. ¿Ja que viu aprop dels Pirineus no podria passar la Frontera y donar sas *concepcions* á un altre país y aixís se treurá las barbaritas que sens dupte bullen en son magí?

Es un favor que li agrahiríam.

Se prepara la reproducció de *Miel de la Alcarria* aplaudida obra de Feliu y Codina.

TÍVOLI

La setmana passada tingueren lloch los beneficis de las tiples Montilla y Corona, que per lo concorreguts que 's vejeren se demostrá las moltras simpatías qu'han sapigut captarse ditas tiples.

Com se suposa—tractantse de artistas favoritas del públich—sigueren obsequiadas ab regalos, flors, poesías, etc.,

En lo benefici de la primera de las ditas tiples s'estrená en aquest teatro, *San Antonio de la Florida*, que lo mer fet de haver sigut ja retirada del cartell antes de la segona representació fa que nostra revista sigui indu gent á aquesta calamitat sarsuelística ab tot y ser la lletra de Eusebio Sierra y la música del mestre Albeniz.

Se veu que la música modernista com la volen anomenar los sabis, no entra

¡Ah ignorants! ¡vritat senyors sebas?

Malaguanyat temps que 's perdé pera 'ls ensajos.

Nostra enhorabona á la Empresa del teatro Catalunya que tingué l'acert de retirar-la ja en los ensajos y que no volgué aburrir al públich ni ab una audició. Al felicitar á la empresa Molas creyém se compendrá la nostra censura á la Empresa Elias per lo poch acert.

No tot han de ser *Dolores*, vritat?

Pera avuy estí anunciada la centéssima representació de la afortunada ópera espanyola *La Dolores*, que, en honor á

tan notable aconteixement, será dirigida per son autor, lo eminent mestre Bretón; preparantse á dit eximi compositor una memorable *soirée*, ja que además de cantarse la célebre jota ab una massa de mes de cent coristas, puig hi pendrá part la societat coral *Euterpe de Clavé*, en un dels intermedis se donará una audició d'un *Himne á Bretón* compost expressament pera aquet dia, degut á un inspirat compositor.

CATALUNYA

Com á estreno sols se registra en la passada setmana *La flor de lis* que ab tot y portar la marca de fábrica del mestre Chapí, sapigué dissimular sa procedencia.

A tractarse de altre compositor, donat lo fracás que tingué en la nit de son estreno, creyam que la Empresa no l'hauría repetit.

¿Será que mereixen mes consideracions los autors que lo publich?

Pera aquesta setmana se prepara *El otro mundo*, juguete que ha lograt extraordinari éxit en Madrit.

CIRCO EQUESTRE BARCELONÉS

S'ha estrenat *Miss Leontina* que si bé la lletra es tot just passadora, en cambi la música sense ser notable 's fá sumament halagadora per sa brillant instrumentació y originalitat. A portar marca madrilenya 'ns aventurém a manifestar que certa classe de públich hasta s'hi hauría entusiasmá.

La execució que hi donaren los artistas sigué molt discreta, distingintse la Sra. Bayona que en la protagonista hi esta sumament .. simpática, y los Srs. Castillo y Guillot.

¡Ah! los autors de *Miss Leontina* son de la lletra lo senyor Latorre y de la música lo mestre Lleó, director y concertador de la casa.

UN CÓMICH RETIRAT

Bibliografia

Hem rebut: *Estigan bons*, monòlech que lo conegut Administrador de teatros Sr. Franqueza y Comas escrigué pera la clausura del teatro Jardí Espanyol y que sigué representat ab aplauso en la tarde y nit del día 29 y nit del 30 del passat Septembre en dit teatro.

No tinguerm ocasió de veurel representar, pero per la lectura que del mateix havém fet, compreném que sigues rebut ab agrado. En son treball lo Sr. Franqueza denota disposicions pera lo teatro, per lo que 'l felicitem.

També se 'ns ha favorecut ab *Un bon partit*, comedia en un acte, original y en vers de D. J. Blanch y Romaní, estrenada ab gran aplauso en lo teatro Catalá (Romea) la nit del 14 Maig últim.

Igualment figura en la taula de nostra Redacció la primera ignocentada del *Don Cuan Tanorio* que en *Llamp-Brochs* ha publicat en la Galeria bilingüe de *La Forquilla*, contenint la parodia del primer acte del drama fantástich del immortal Zorrilla.

La acreditadíssima publicació *Lo Teatro Regional* ha publicat en son important folletí, *La herencia del oncle Pau*, comedia en quatre actes y en prosa, arreglada á nostra escena per D. Conrat Colomer, quina maestría en aquet género teatral es ben sabuda.

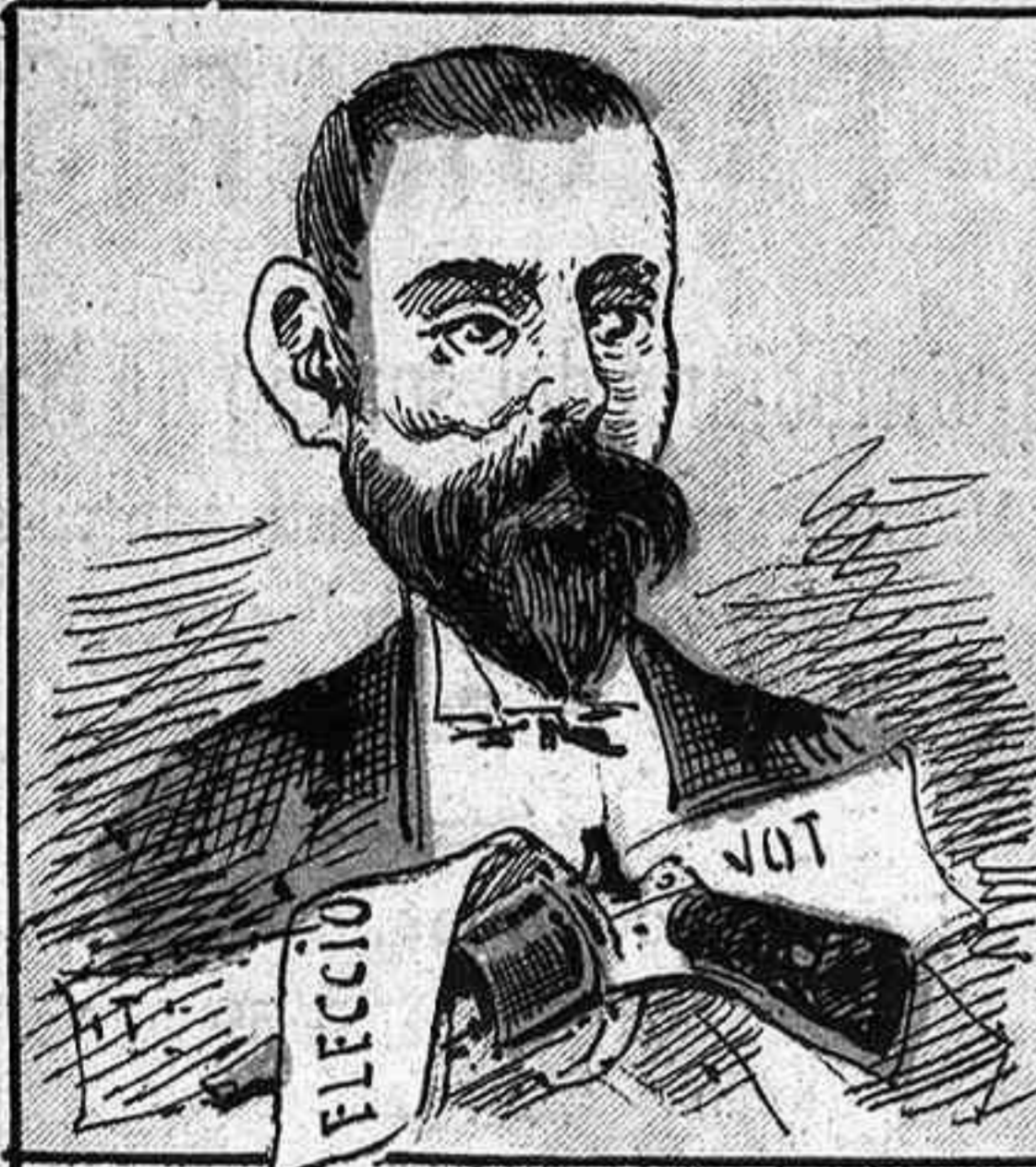
Dita obra sigué estrenada ab brillantíssim éxit en lo teatro Catalá (Romea) la nit del 16 d'Abril passat y per sas notables condicions escénicas y per la labor acertadíssima del Sr. Colomer sigué la obra de la temporada.

Dita obra esmeradament impresa se ven al preu de dos pessetas en las principals llibrerías.

Remerciém degudament á tots los autors, aixís com á la Empresa de *Lo Teatro Regional*, sos corresponents envios.

LA TOMASA

AUCA FIEL D' UN CARNICER QU' ANYS ATRÁS ERA BARBER



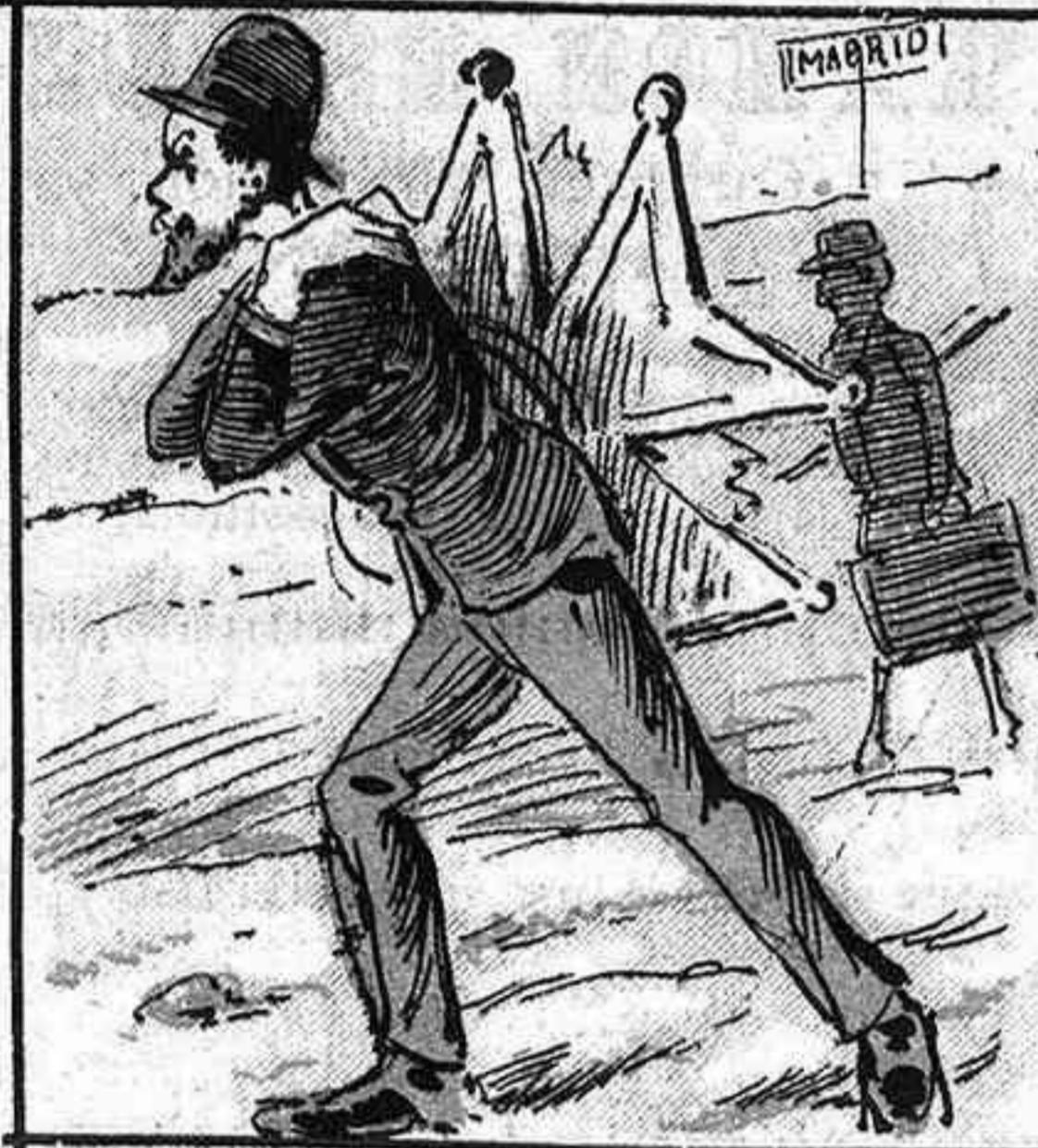
1 Aquet es lo Barberillo, qu' ab un descaro sens mida á sa vila ha dat *codillo*.



2 Un dia va dirse: ¡Ca! si no 't fas home polítich sempre á peu haurás d' aná.



3 Per poguer ser concejal, ab una barra assombrosa va fingirse federal.



4 Després á Madrit va anar, y respallant al ministre una creu li va donar.



5 Per dú' anells té gran mania, de modo que mes qu' un home sembla una quincallería.



6 Com que 'l tuno té quartots, fentli mimos y posturas lo voltejan las *cocots*.



7 Per convenir, molt á n' ell, com qui fa qualsevol cosa va fé un arcalde *garrell*.



8 Perque 'ls vol fer pagá atrassos, los industrials li tiran totas las portas pe 'ls nassos.



9 Y al últim, per sa gran sort, lográ ensarroná ab sas manyas á un pobre que té 'l coll tort.

Epigramàtic.--Quènto vell

Un senyor en un café
se presentà eix altre dia
y 'l mosso al moment l' hi diu:
—¿Qué vol pendre?—y desseguida
contestà lo dit senyor
ab ingenua picardia:
—¿Qué son de plata potser
las culleretes?...—Se 'l mira
un instant lo mosso, dihent:
—No, senyor; si convenia...
¿Per qué ho diu?—Y li respón
d' una manera concisa:
—Perque si de plata fossin
una dotzena 'n pendria.

UN A. VENDRELLENCH.

AMOR AL ART

Com pintor de fama soch,
vivía al carrer Vermell,
visquí al de Rosa fa poch,
ara al de Roig, ja 'm faig vell;
sols resta lo carrer Groch
hont penso deixar ma pell.

SANCH DE CARGOL.

RETALL

Eixas espurnas que llenan
las ninetas dels ulls teus
no sé quin misteri portan
que fan enfosquir los meus.

QUIMET ASENSIO.



Es indispensable este
Resguardo para el cobro

TALONARIS

PERA

apuntacions del sorteig de Nadal

Magnificament litografiats é impresos
à dugas tintas, ab l' alegoria
de la Fortuna

Los de 100 fullas, á 80 cénts.

" " 50 " á 50 "

VENTAS AL PER MAJOR Y MENOR

LITOGRAFIA BARCELONESA

DE

RAMON ESTANY

5, Carrer de Sant Ramón, 5,

BARCELONA

Als senyors corresponsals de LA TOMASA, lli-
breteres, kioskos y demás punts de venta, se 'ls
tará lo desquènto acostumat.

Campanadas

Los socis del Cassino «La Tranquilitat», de Castellgalí, se troban mes qu' intranquils, gracias á las arbitrariedades del rector y arcalde que 'ls hi administran, respectivament, l' anima y 'ls interessos.

Es lo cas que 'ls tranquils de «La Tranquilitat» no creyent fer mal á ningú, donavan los días festius ball en lo seu cassino, ab un organillo; pero lo senyor arcalde y 'l senyor rector, que á la quènta en la seva joventut devían haverne fet de verdas y maduras en lo sarau, y que en l' actualitat deuben proposarse purgar los pecats antichs, ordenaren als aixerits joves que s' abtinguessin d' entregarse als plaers del ball, si no volían sufrir tot lo pes del furor de la seva autoritat.

Y vetaquí que 'ls tranquils van escoltar al senyor rector y al senyor arcalde, com qui sent ploure, y van continuar ab mes afició que may los salts y las piruetas.

Y vetaquí que 'l senyor rector y 'l senyor arcalde, després de condempnar als tranquils al foch etern, fundaren un cassino ultramontá, ab lo fi y efecte de contrarrestar lo pervers exemple de «La Tranquilitat».

Y vetaquí, que com que 'ls socis incrits en lo cassino ultramontá no trobaren en aquet la diversió y esplay, que en «La Tranquilitat» se disfrutava, prompte 's cansaren de satisfacer la cuota y abandonaren als sadungueros senyor rector y senyor arcalde.

Y vetaquí, que 'ls salerosos senyor arcalde y senyor rector, justament indignats del desayre suferit, aprofitant la ocasió de que 'ls tranquils toquessin l' orga, mentres un fraire que va anar á aquella població, instruit degudament pe 'l ministre de Deu, dirigia amenassas fulminants contra «La Tranquilitat» y 'ls socis que la constituían, tildaren d' irreligiosas las expansions dels tranquils y lograren fer ingresar á la presó á vint socis de la esmentada societat

recreativa, entre 'ls quals s' hi comptan lo president y 'l secretari.

Y vetaquí... que si aixó es just, que baixi Deu y qu' ho diguil

*

Hem llegit que l' Ajuntament de l' Espluga de Francolí, ha tingut de tancar las portas de la Casa de la vila y despatxar á tots los seus empleats, per no comptar ab recursos ab que subvenir á las necessitats del municipi.

No volém culpar á ningú de semblant torrebastall, pero ja que 'l cas s' ho porta, repetirém que mentres los ajuntaments estigan compostos de personas que tenint prou feyna á casa seva van administrar los interessos dels altres, no poden donarnos res de bó.

Una de dos: ó han de descuydar los interessos dels seus administrats ó han de cuydarsen massa.

Per la gloria ja no hi travalla ningú.

*

Per pas divertit, la declaració (1) prestada l' altre dia en l' Audiencia, per un sorge que si no es tonto, lo feya.

Suposém enterats á tots los nostres lectors, de las contestacions de «No, senyor» donadas invariablement pe 'l citat guerrero á totas las preguntas formuladas pe 'l president de la Sala, Sr. Hermosa, y per lo tant no 'ns farem pesats referint de nou lo graciós diálech; pero á pesar de que 'l xisíós y erudit magistrat, no necessita 'ls nostres consells, nos atrevim á donarnhi un, pera si algun dia torna á toparse ab un soldat, que, com l' esmentat, no entengui un mot de la llengua de Cervantes.

Pregúntili no mes, ab castellá tan cerrat com vulgui, si desi-ja que li donguin l' absoluta, y si contesta «No, senyor» que 'ns penjin.

*

Atentament invitats á una reunió familiar, dijous passat varem tenir lo gust d' apreciar las envejables dots d' artista que reuneix lo jove violinista D. Joan Torres, aventatjat deixeble del mestre Sánchez y maestrino del Conservatori del Liceo, qui executá ab precisió notable várias pessas de concert, de difícil execució, acompanyat molt discretament en lo piano per la hermosa Srta. Matilde Giné, alumna del mestre Cortinas.

Desitjém que 'l jove artista Sr. Torres fassi rápits progressos en sa carrera, profetisantli un lloch distingit, á no tardar, entre 'ls nostres primers violinistas.

Per anunci humorístich, lo qu' ha publicat una societat inglesa, que 's dedica á la fabricació de pantorrillas.

La esmentada societat ofereix—pagant—á las noyas ciclistas ó de peu que no tingan molta confiança en las sevas formas y á las casadas que vulgan conservar lo carinyo d' un marit conquistador, un surtit complert de pantorrillas d' excelent calitat.

Entre las classes que la falsificadora societat enumera, s' hi comptan la «Greenavay» pera las garden partys; la «Burne-Jones» molt incitant y que s' ha de portar ab mitjas blavas; la «Rubens» indispensable pantorrilla pera banys, de mar, y molt convenient, també, pera esmorzars sobre l' herba—¡ay filla!—y pera bicicleta.

Ara no mes falta que 'ls marits perdin los sentits de la vista y del tacto, y la ilusió será complerta.

¿Y 'ls pollos ciclistas que no las usarán?

Ho desitjém porque s' en veuen alguns ab un modo, de mena de manera de pantorrillas, que si se las furadavan los podrían servir de flautas.

Diumenge passat en lo elegant teatro Lírich dongué la quarta funció de la temporada la distingida societat recreativa Centro Cómico, posant en escena la xistosa comedia en dos actes y en prosa del festiu Ramos Carrión *La careta verde* que siguié bastant ben desempenyada per las Srtas Muntal y Gassó y los Srs. Marxuach é Icart.

Per fi de festa se posá *De retruch* juguet cómic del consoci Sr. Marxuach, que divertí extraordinariament á la concurrència, tant sas festivas escenas com l' acertat desempenyo, confiat á las ditas Srtas. y Srs. Marxuach (autor) Casas y Cirujeda.

De concurrència ab dir que feya honor á la societat que ab tanta gloria porta la bandera de la bona societat barcelonesa, queda fet son millor elogi.

Dimars passat forem citats devant del Sr. Jutje Municipal del districte de Llotja per lo Sr. D. Francisco X. Godo per unas supostas injurias insertadas en los passats números 374 y 375 de nostra publicació.

La causa de tenir que adelantar lo número un día pera

servir ab la deguda anticipació los exemplars de fora, fa que 'ns vejém impossibilitats de dar compte del resultat del judici, en lo present número. Ho farém en lo próxim.

CARTA DE VALLS

La important Societat «Centro de Lectura» y la companyia dramática que actúa en nostre Teatro Principal y que ab notable acert dirigeix lo reputat actor D. Artur Parera, desitjant honrar la memoria del gran poeta catalá Friedrich Soler (Serafí Pitarra,) van combinar, per la nit del dijous d' aquesta setmana, una funció dedicada al qu' en vida va sacrificarho tot per fomentá lo teatro regional.

Al efecte, va posarse en escena lo drama del malhaurat Soler *La ratlla dreta* y una bonica pessa. En lo intermedi del drama á la pessa, las actrius y actors de la companyia, llegiren inspiradas poesias de varios autors, enaltin en to-tas ellas la memoria del plorat poeta del poble, coronantse després, 'l busto, entre 'ls bravos y aplausos de la numerosa y escullida concurrència.

Va ser un espectacle que conmoqué á tots los cors, puig Pitarra contava aquí moltissims amichs y admiradors de sas creacions poéticas y dramáticas.

Lo busto del insigne poeta fou obra notable del reputat escultor de la capital Sr. Masalleras, generosament regalat per la companyia á la mentada Societat «Centro de Lectura» y aquesta 'l guardarà com á prehuada joia.

Molts estranyan que no s' aixequi á Barcelona un monument que recordi á presents y venidors la gran figura del poeta predilecte del poble catalá. ¿Per ventura faltan medis? ¿S' han acabat 'ls amichs y admiradors de Soler? ¿Qué fán las corporacions y entitats de la ciutat condal? Ja es hora de treballar.

LO CORRESPONSAL.

Valls, 9 Novembre de 1895.

CORRESPONDENCIA

(Tancada 'l dilluns á la nit)

Lluís Salvador: No m' agrada prou.—Xico II: Lo trobo molt deslligat.—E. Torrent Costa: Anirá 'l rombo.—J. Tomás Biscamps: Pe 'ls epitafis ha fet tart; la poesia es massa llarga.—Quimet Asensio: Los cantars han arribat fora de temps.—Epigramática: Ab los seus epitafis ha passat lo mateix.—Jaumet Bolera: Anirá una xarada.—Antón Prats: De vosté, 'l trenca-caps.—N. Bas Socias: S' aparta de la índole del nostre periódich. Los originals no 'ls guardém; tingaho present per un' altra vegada.—G. Vallsmadella: Está bé.—J. Bué Ventura: Va fer tart.—Joan Rocavert: ¡Bravo!—Gulliver: La de vosté anirá; l' altra no l' hi asseguro.—Salva d' Or: No despertaria interés.—Manel Russinyol: Está bé.—Joseph Pujadas: Id.—Tiquis-Miquis: Publicarém la curta.—Un Mataroní: No tenim inconvenient en compláurel; pero desitjariam, no obstant, saber á que es deguda la seva resolució.—Empayta boynas: Está bé.—F. Carreras P.: Id.—F. Deulofeu: Son fluixetas.—Joseph Banús: Anirá casi tot. Lo sonet qu' ha arreglat, lo destiném al número extraordinari.—Arturo Rodoreda: Queda acceptat.—«Bernat» de las Joyas: Id.—P. Prats P.: Están ben versificadas; pero prefeririam que fossin festivas.—Pepet Ubaor: Publicarém la targeta.—Pere Font: Admés lo geroglífich.

Lo demés descansa en la cistella dels paperots.

Litografia Barcelonesa

Ramon Estany

5. S^a Ramon. 5.

Barcelona

ESPECIALIDAD en CROMOS y RECORTES de todas clases para ANUNCIOS INDUSTRIALES.

PROGRAMAS. MENUS. etc etc PRECIOS SIN COMPETENCIA





¿Qui es que pot assegurar,
per mes que se 'l miri bé,
si es un guerrero insurrecte
ó un cassador carbor.é?

SECCIO DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

Nom de dona es dos primera;
una planta la segona
id. tres girada y quarta
poble catalá (Girona)
Y de total cada día
lo meu mestre 'n repartía.

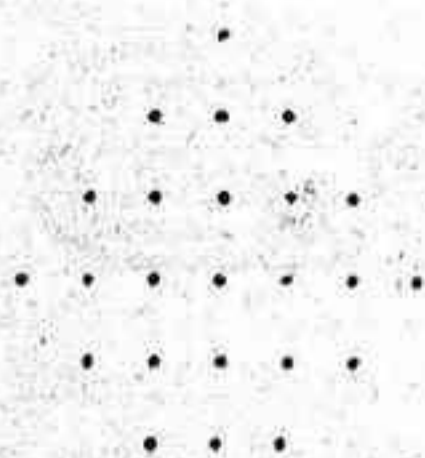
E. PI FANI.

CONVERSA

—¿Y ara, Felip, qué fás tan encantat?
—Res, home, me miro aquell xicot.
—¿Quin? aquell que traspasa lo carrer
—No, lo que tu mateix acabas de dir.

ENRICH CLARASSÓ.

ROMBO



Sustituir los punts per lletres de modo que llegidas vertical y horizontalment donguin per resultat: 1.^a ratlla, consonant; 2.^a part de la persona; 3.^a los pintors ne gastan; 4.^a poble catalá; 5.^a fruit en plural; 6.^a prenda militar, 7.^a consonant.

JOSEPH GUINOVART.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1 2 3 4 5 6 7 8. — Nom de dona.
5 8 7 2 3 5 8. — « «
5 8 7 6 3 8. — « «
6 3 6 7 8. — « «
5 6 7 8. — « «
8 7 8. — « «
1 6. — « «
4. — « «

J. M. V.

GEROGLÍFICH



JOANET XARRAMI

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO 375

Xarada-carta. — Ma — ri — a — no.
Conversa. — Sis.
Intrínquis. — Mariana — Marian — Maria
— Mari — Ram — Am — M.
Cadena de punts. —
Col
Olla
Laura
Ral
Alpes
Eva
Salas
Api
Simon
Oca
Nasos
Oda
Sal

Geroglífich. — Fan més quatre ulls que dos.

Lit. Barcelonesa de Ramón Estany
5, Sant Ramon, 5. — BARCELONA